ENTERED at the POST OFFICE AT WILBER AS SECOND CLASS MATTER.

Vychází každý čtvrtek ve Wilber

J. A. HOSPODSKÝ,
redaktor a vydavatel.

OHLÁŠKY

jako: blahopřání, smrt., poptávky atd čítáme 50ctu palec uveřejníme je pouze tehdy, zda jsou peníze přiloženy. Ceny ohlášek stálých oznámíme na požádání. Peníze zasílány buďtež v poštovních poukázkách nebo registrovaných dopisech. Za dopisy neregistrované a peníze obsahující nejsme zodpovědni.

Adresujte: "*PŘÍTEL LIDU*
Wilber, Neb.

Předplatné $1.50 na rok.

Wilber, Neb., 22. srpna, 1895.

V Číně mučí Číňané misionáře ohněm. V Omaze mučí jistý Číňan lidi novinama.

Pozemek jest majetek všech a pouze trvalé bydlení na něm a vzdělávání jej opravňuje člověka k jeho vlastnictví.

Civilisované národy osvíceného devatenáctého století platí miliardy všelikým hlupcům, aby nad nimi vládli. Tito vládcové pak na útraty národa chytají ryby a nebo hynou v prostopášnostech.

Pokrok buď hrozně špatně chápe anebo chce "štípat vlasy". My totiž nepotřebujeme k tomu několik let, abychom poznali neurvalého domýšlivce, nestoudného sobce a chlebařského chameleona My ho vyhnali za několik týdnů a nečekali až na nás všechny ty své "ctnosti" osvědčí, jako se to stalo Pokroku za jeho dobrodiní. Zde se nejedná o kus mrtvého, potištěného papíru, nýbrž o — nu řekněme o člověka.

Standard Oil Co. trust, v jehož čele nachází se pověstný Rockenfeller, vyvolal z jara velkou paniku v trhu a zdražil sedmdesáti milionům lidu olej o celých šest centů na gallonu. Za peníze z pracovného lidu vydřené lehce sedpak staví ústavy a věnují tisíce ku všelikým podnikům. Též z lidu v Evropě vydřel trust ten obrovské sumy.

Ustanovení Mr. Pierce z Beatrice superintendentem omažských škol, svědčí neklamně o tom, že naše školní rady nachází se úplně pod kontrolou politické mašiny. Staří mužové, se vzácnými vědomostmi, učenci, majíef chvalnou pověsť v celé Unii, museli ustoupiti před nedávno graduovaným mladíkem, který obdržel úřad ten z rukou politických přátel bez ohledu na jeho neschopnost a nespůsobylost.

V posledních dnech byli jsme s mnoha stran žádáni za uveřejnění vyzvání jistemu listu, který je vzdor víceronásobnému zastavení stále zasílán a lidu vnucován, aby zasílání bylo zastaveno. Jelikož by se to považovalo za konkurenční zašť, nečiníme tak, radíce krajanům, aby časopis, jejž si nepřejí a jejž jednou zastavili, na poště ležet nechali a tam už ví, kterak s ním naložiti. K placení je pak nikdo přinutiti nemůže.

Turci a Číňané pobijí křesťany. Však proč tak hrůzný výkřik proto? Křesťané povraždí do roka tisíckrát tolik křesťanů a v kostelích uděluje se k tomu požehnání. Pušky, bodáky, šavle atd., jsou mnohem lidštější, než ta každodenní zbraň, používaná a dovolená v kostelích různých těch sekt zdejších. Zde nehlásá se více nauka onoho velikého učitele lidstva. Zde vládne dnes sobectví, pýcha, lež a faleš.

"Ubohý Kansas! Mají tam prohibici, ching bugs, paní Leasovou, Peffera Sekavce a teď ještě novou stranu politickou. Amen, amen, pravím vám, že kansaský kalich hořkosti jest naplněn až přetéká"! píše náš roztomilý soused Pokrok Západu. My k tomu podotýkáme: Ubohá Nebraska a zvláště Omaha! Prohibici tu sice nemáme, ale hubu sušíme přece. Máme tu Moshera, Hilla, Bollna, Dorgana Hattawaye a jeho B. & M Journal a více jiných a jiných reps. "poctivců". Omaha má novou pol. komisi s největším puritánem a bláznem Broatchem v čele, rozmanité boodle v úřadech, má Dělnicko-Wilbersko. Omažsko - katolicko-A P Asticko svobodomyslno Boydovsko protikapitalisticko čínské — Hepší! Amen, amen, pravím vám, že nebrasský kalich hořkosti naplněn jest až přeteká!

Již častokráte pojednávali jsme na tomto místě o lichvě, nebo zda slovo to odějeme v oděv moderní doby, tedy vysokých úrocích. Tři letou neúrodou, jaká postihla větší část tohoto státu, octlo se mnoho našich rolníků v nemalé tísni a nesnázích. Jest člověk, nebo společnost, jež má mortkydž na váš majetek oprávněn připraviti vás o to, co v dřívějších lepších časech v potu tváře pro sebe a rodinu svou jste ušetřili? Můžete býti o ovoce své několikaleté práce připraveni proto, že nepršelo? Jakou příčinu může míti věřitel, který v nesvědomitosti své šel tak daleko, že by vám majetek pro neplacení prodati usiloval? Jak to přijde, že on má míti žně za vaše peníze, neboť on ani nesel, ani žnul, ale přece sklízí, anel aspoň sklízeti chce. Zda takový usiluje v nynější době kolektovati svůj vysoký úrok bez ohledu na bědný stav, tedy jest tyran a škůdce.

Slovo k vám a vašemu sousedu.

Žádný z našich rolníků a dělníků nemá příčiny, proč by neměl podporovati časopis populistický. Měl by každý vědět, že úspěch strany té spočívá na podpoře časopisů, tendence tyto hlásajících. Leč pohleďme, jak se daří reformačním těm poslům, těmto hlasatelům a zastancům nové politické éry, vznešených ideí lidskosti. Listy naše utrženy jsou ohromnými oběťmi morálními i fysickými, finanční ztrátou lidí, časopisy vydávajících a každou chvíli slyšíme, že časopis takový byl buď prodán a koupen republikánem a nebo že vydávání jej muselo býti zastaveno, kdežto majitelové listů, stojících na straně kapitálu, monopolu, lichvy, burziánů, špekulantů atd., atd. staví paláce, žijí v lenosti a přepychu přímo báječném.

Zde osvědčují se zajisté úplně slova biblická, že jest ďáblu mnohem lépe sloužit nežli Bohu.

A proč to? Odpověď leží na snadě: poněvadž tři vždy ze čtyř rolníků nebo dělníků, jež za populisty se považují, necítí se býti povinni podporovati časopis, který za ně vede tak tuhý boj.

Jest to nešlechetné odepříti podporu skrovnou orgánu, jenž napomáhá tvořiti mocnou politickou stranu, se zásadami čistými, lidskými, jaké hlásal Jefferson, Lincoln, Garfield a jiní velcí poctiví státníci, tož zásady všelikou advokátskou filipikou nezfalšované a nepřekroucené.

Buďte poctivými! Mnohý z vás namítne, že je nouze o peníze a že proto mu nemožno list podporovat. Jest to smutnou pravdou, že jest zle o peníze, leč tu jest právě ta příčina, proč časopisy neodvislé měly by býti podporovány, nebo jen radikální reformou a nastoupením vlády poctivé, vlády z lidu a pro lid mohou býti odstraněny ony nesnáze a ona chronická, dusící nás tíseň, kterouzto chorobou výhradně třídy produktivní v celé Unii trpí. A proč pouze a jedině třídy produktivní, jež tvoří veškeré bohatství říše? — Poněvadž toto bohatství nepoctivými kalkulacemi dosavadních vlád nahromaděno bylo do žoků několika lichváři zde a v říši Johna Bulla. My pěstujeme píci s velkým namáháním a krmíme ní krávu, kterou dojí jednou naší lichváři a po druhé angličtí kramáři. A to až dosud pracovný lid nevidí, nebo lépe řečeno nechce vidět ve své trestuhodné zaslepenosti.

Přítomná tíseň měla by nutiti vás k podpoře oněch prostředků, jichž snahou a působením máte býti zbaveni monopolistického jochu. Cirkulace neodvisiých časopisů musí se multiplovat, zda zlovládě bohatých, nečestných a lichvářských kast má jednou užiněn býti konec. Každý z vás měl by přinésti malou oběť na oltář nutné reformy a nenechat bídně živořiti neodvislý list, jehož existence tak často bývá ohrožena. Zda uznáváte, že naše státní a národní vláda vyžaduje nutnou opravu, tedy věnujte podporu svou listu neodvislému. Pro skrovnou tuto částku nebudete si muset odepříti žádné pivo, ani tabák, ani čaj, ani kávu, ani žádnou zábavu. Mimo to učiníte zajisté skutek dobrý, zda neodvislý časopis vřele doporučíte sousedu svému a vyzvete jej k předplacení.

Jsou lidé mezi námi, jež nejsou tak chudí, ano lidé zámožní a přece nepodporují list proto, poněvadž v ohledu tom jsou až ďábelsky skoupí. Tací lidé žijí v té doměnce, že list pro svou osobu ani nepotřebují! — Oni budou veliti "vždycky dobře!" Tací lidé nemyslí o tom, že existence a úspěch partaje spočívá pouze a jedině na časopisectvu a že odepřením té skrovné podpory časopisu, abíjíme životní mízu celé straně.

Druhá třída — a ta jest zajisté daleko horší prvé — jsou lidé, jež list sice odbírají, avšak nikdy zaň neplatí, aniž by měli tolik svědomí a hleděli vydavateli zaplatit ten těžce vydělaný jeho anděl. Oni všechny upomínky jim zaslané ponechávají bez povšimnutí a pokračují neustále v odbírání, vlastně v odírání vydavatele. A zda konečně takový účet odevzdán jest do rukou kollektorů, tu lidé ti spustí ránsu a spousta urážek hrne se na hlavu nebohého vydavatele. Jeden křičí, že časopis nebjednal, druhý dokazuje opět, že by mohl zaplatit třeba tisíc takových časopisů a vyážiti je svým jměním a proto považuje to za velkou urážku, zda na něm dluh jest právem vymáhán. A to jest ta třída, která tak často co záhuby vrhá snaživého vydavatele. Jest to třída praobyčejných sprostých oděračů, jež jméno Strany Lidu šerdeně hanobí a dělníka o v potu tváři vydělanou mzdu okrádá. Lidé tací dopouští se za bílé dni sprosté loupeže na chudém pracovníku.

Není to žádný úkol snad pro zábavu, jež na sebe jsme převzali. Je to těžké břímě, jejž vlečeme cestou trniton. Přinášíme velkou oběť, abychom nápomocni byli lidu pracovnému k vymanění se z nedůstojného podruží kapitálu a monopolu a probuzení v něm vědomí občanské jeho důležitosti.

To měl by lid náš uznati a býti více poctivým a obětavým.

Herites o Češích v Americe.

"Čas" ze dne 27. července 1895.

V čísle 29. "Času" otištěn jest dopis z Chicaga z června 1893, ve kterém pan dopisovatel, namítaje, že dosud o české Americe nebylo nic, poměry jak skutečně jsou, plně vystihujícího, napsáno, ač více spisovatelů z Čech Ameriku navštívilo, jmenuje též mne, omlouvaje mne jaksi šetrně tím, že jsem přes příliš krátký čas pobyl na českém národnosti v Americe řekl, opakoval v dopisech svých několikrát s úmyslným důrazem.

Mám všecky sympatie pro Ameriku a českou Ameriku přímo miluji. Jako si vážím v první řadě energie, s kterou Čechové američtí jak celek se povznesli, jako si vážím přičinlivosti, práce i píle i přirozené inteligence, jimiž jednotlivci a možno říci velká část našich emigrantů ve Spoj. Státech stále se povznáší hmotně i duševně, nezůstávajíc tam pozadu ani za národy jinými přistěhovalými, ani za domorodci anglickými, mám zrovna obciv zejmena pro onu houževnatost a sílu, s kterými krajané naši u prostřed ohromně přesilý cizího a to rozpínavého, vše jako žralok pohlcujícího živlu, v novém domově hájí své osobité národní bytí, své české vědomí, jež osvědčují hrdě, okázale, s důrazem, vždy a při každé příležitosti, proti každému, jak o tom denně nabýváme důkazu. Obdiv mám pro vroucí ničím neumořitelnou lásku jejich k staré vlasti, osvědčovanou hojně nejen slovy ale i skutky. Synů a dcer národu našemu tak oddaných, s jakými potkáváme se v Americe, ani u nás doma nemáme přebytek.

Avšak následnice o názoru, o češství v Americe nemůže býti jinou, nežli jest. Češství v Americe jest přítomností, ne budoucností.

Čechové v Americe jsou větev useknutá z národního našeho stromu. Větev se zelená, kvete podivuhodně a všichni opojujeme s v nadšení nad těmi květy lásky vlastenecké, jíž nám dává. Větev však uschne, musí uschnouti, odloučena od kořene, který tkví a ostane tkvíti v Čechách i nikdy bohda tu neuhnije. Národ není vrba, aby větey jeho ulomená a přesazená jinam, v půdě se ujmula a stala se novým stromem. Větev lípy žije a prospívá trvale jen ve spojení se svým kmenem. Odejmuta a vsazena do bujného písku snad zabují na pohled velmi bujně, ale kořeny vlastních nezapustí a nevyroste v individualitu stejnorodou.

Vím dobře, že každá zmínka o té pravdě, k níž dospěti musí každý myslící člověk, který zúmyslně oko nezavírá a uši si nezacpává, drahé krajany za mořem žijící zarmucuje, je zraňuje v hloubi srdce. Ale není pomoci, zůstává pravdou a nedá se ničeho na ni měniti; sami ti, jichž přímo se to týče, dobře to vědí, byť často sami před sebou nechtěli se k tomu přiznati.

Amerika pro Čecha každého v konečích svých neúprosně a nezměnitelně znamená odnárodnění, znamená v třetí generaci dokonaný výsledek onen, kterém v hranicích své vlasti v Evropě po staletí se vítězně bráníme, utonutí v cizorodém živlu, splynutí s jinou, silnější národností. Česká národnost v Americe udržovati se může jen novými přistěhovaleckými proudy. A to nám má býti lhostejno?

Česká větev zámořská jedině tenkrát neseslabovala by v konečích svých původní kmen náš český, kdyby po čase i s ratolestmi svými zpět stěpovala se na kmen starý, dokud spojena jest s ním páskou život přelévající.

Tak myslel i Náprstek, že by řešila se otázka česko-americká nejen bez naší škody, ale naopak v náš velký prospěch. Kdyby totiž krajané naši z Ameriky s rodinami svými vraceli se zas zpět a usazovali se mezi námi. Kdyby do staré vlasti se vraceli s jměním a zkušenostmi v cizině nastřádanými, duševně nepoměrně vyšší [to nelze popříti a dlužno uznati, že jest po většině] než byli, když odcházeli.

Stávají se takové případy, ale kolik jich jest. Mnozí přišli zpět s pevným úmyslem, že zůstanou již na vždy ve vlasti. Vrátili se z přesvědčení a s vůli nejlepší. Ale nedovedou více do poměrů bývalých, jimž odvykli za řadu let, se vpraviti, nedovedou jim znovu přivyknouti. A jsou tu jejich rodiny, jejich děti ve vlasti nově vychované a snad tam zrozené, ty nepřestanou nikdy lnouti ku své vlasti vlastní, materiální jaksi, byť i ony zem otců svých nadále ideálně za skutečnou svou vlast ještě považovaly.

Dovedu tomu porozuměti. Život v Americe jest právě jiný. V svobodné Americe je tolik násilí, tolik neurvalosti, tolik surovosti, ale přece spočívá v tom žití v zemi svobodné tolik kouzla, tolik osobního požitku a prospěchu, že Amerikán jinde za každým krokem své zámoří postrádá.... Kdo byl i jen krátký čas za mořem, pochopí a porozumí.

Laciných rad žádných neudílím, žádných pokynů, domýšlivých léků nepředpisuji k zábránění toho, o čem jsem přesvědčen, že se zabrániti nedá. Nelomím také naříkavě rukama, nežalují, že emigraci vůbec máme a dle všeho ještě dlouho míti budeme, již v cizině čeká nároní smrť.

Ale lhostejným nám to není a býti nemůže i musí se o tom mluviti.

Fr. Herites.

DOBRÝ VÝDĚLEK

Hledáme několik řádných Čechů, jichž úmyslem bylo by založiti si hojně vyplácející se obchod.

Přejeme si, aby každý, jehož zaměstnání není uspokojivé nebo výhoe jest, bez práce a nejlepší byl by převzíti zastupování naší firmy za dobrý plat, aby nám v plné důvěře dopsal, načež jemu zdarma zašleme naše nabídky a vzorky leků. Přejeme si pro každý dosud neosazený okres jednoho zástupce. Obraťte se ihned na tuto firmu: Dr. C. I. SHOOP No. 10 State Str. Racine, Wis.

Dr. Petra Hoboko.

Každý nový objev v lékařství byl s jásotem přivítán, aby za krátko opět pohozen byl stranou, jelikož nemohl čeliti zkoušce času. To není u Dra. Petra Hoboka, starého krev čistícího prostředku. Po více než století obstál veškerou zkoušku času a tisícové dosvědčí jeho hojivé vlastnosti. Dra. Petra Hoboko jest věc veliké zásluhy. Ono nejen vyhání chorobu z těla, ale tvoří novou, bohatě červenou krev a osvědčilo se býti výtečným sflitelem.

Ono čistí krev. Ono podporuje trávení.

Ono působí na játra.

Ono řídí vnitřnosti. Ono má vliv na ledviny.

Ono utišuje čivní soustavu.

Ono živí, sílí a občerstvuje.

Ono odvádí starou krev a tvoří novou.

Ono otvírá póry kožní a působí zdravý pot.

Mnozí byli oklamáni s tak zvanými krev čisticími prostředky, následkem čehož jest přirozené, že otálí objednati něco, o čem nikdy neslyšeli. Všem těm radí Dr. Peter Fahrney, aby si psali o výtisk časopisu „Světlo"; stojí to pouze 1 cent za poštovní lístek a dosvědčení stvrzení, jež tam najde, přesvědčí i nejzatvrzelejšího o skutečných zásluhách Dr. Petra prostředků.

Dra. Petra Hoboko neobdržíte v lékárnách, nýbrž jedině od splnomocněných jednatelů pro Hoboko nebo od majitele

DR. PETER FAHRNEY,
112-114 S. Hoyne Avenue, CHICAGO.

Čtěte, sudte a jednejte.

Kdo hledáš kus dobře půdy pro sebe a rodinu, neopomiň si prohlédnouti okres Prairie ve státu ARKANSAS, kde již má více krajanů za kompanie. Jsou tam krásné connelbes a prerie, kde se pěstuje bavlna a kde ovoce brzkyi mnoho kdy sedí. Tam jest skutečně mírné podnebí a tudíž žádný nechybí, kdo si v poslední krajině kus půdy zakoupí. Zdarma úměhu mapu a seznam těchto pozemků obdrží, kdo dopíše na

Jana Kocourka,
Hazen, Prairie Co. Arkansas.

L. E. GOODELL, M. D.

PRAKTICKÝ * LÉKAŘ

Ordinuje v noci i ve dne v lékárně Nerudově ve Wilber. Honorář mírný.

JOSEF A. LEDVINA

WAHOO - - NEB.

JEST GENERALNÍM JEDNATELEM KONCERTNÍCH VALCOVÝCH

HRACICH STROJU

Na stroje tyto dovede hráti každé dítěko a válce na jakékoliv písně národní nebo skladby operní nechce si objednati dle libosti.

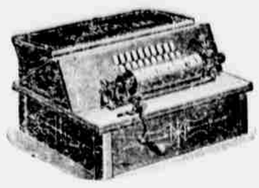

stroje tyto prodávají se od $6 do mnoha tisíc a jsou ozdobou a pro zábavu v domácnosti.

MNOHA TISÍC PRODÁ SE JICH KAŽDÝ MĚSÍC ZDE I DO CIZOZEMSKA

Dopište si pro illustrovaný cenník a seznam skladeb. Krajané bližší nebo si stroje prohlédnouti v mé místnosti kdykoliv. Za stroje se ručí.

JOSEF LEDVINA, WAHOO, NEB.

KILLIAN BROS.

WAHOO A CEDAR BLUFFS.

NEJVĚTŠÍ OBCHOD

SMÍŠENÉHO - ZBOŽÍ.

v okresu Saunders

SEE HIM "SWAT 'EM" BOTH.

There is no hope of relief from the conditions that now curse the American people, until both of the old parties have been destroyed. They are the willing and subservient tools of corporate power, and are utterly unable to perform a single noble and patriotic act. This is the sentiment that is breathed forth by every line and picture in VOX POPULI, the illustrated Populist paper that is now producing such a political sensation throughout the United States, and from the columns of which the above cut is taken.

VOX POPULI is a 16-page publication, and more than half of each issue is given over to **Pictures** and **Striking Cartoons.** The statistical matter of each single number is **worth more** than the subscription price for an entire year ($1.00). The circulation of **VOX POPULI** is general throughout the United States. Every leading Populist takes it. In the campaign of 1895-6 it will appeal to the eye and the intellect of more people than any other journal in the nation. **Whether poor or well-off, you cannot afford to do without VOX POPULI.** Single copies are sold at 10 cents, but any subscriber to the paper in which this advertisement appears, who wishes a sample copy, can get the same by stating that they are subscribers and sending 4 cents in stamps to cover postage, etc., to **VOX POPULI,** St. Louis, Mo.

VOX POPULI and this paper will be sent at reduced rates upon terms set forth in another column.